

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

§. 10. De beneficiis litigiosis, uniformibus, nominatis, & sub eodem testō.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

298 Cùm autem quædam beneficia non expediuntur per supplicationem; sed, quæ per Schedulam à Papa in suo Consistorio coram Cardinalibus proponit, de iisque ibid. intervenientibus Cardinalibus providet, ea vocantur beneficia *Consistorialia*. Tali sunt certi Episcopatus, Abbatia, aliaque dignitates tam seculares, quàm Regulares: sic Gomez in regula, *de infirm. resignant. q. 14. & in reg. de Annali. à q. 18.* unde beneficia *Consistorialia* omnia sunt reservata Papæ; Gonzalez *cit. gloss. 9. §. 1. à n. 38.* Quæ verò expediuntur extra Consistorium Papæ, per stylum communem, vocantur *non Consistorialia*.

299 Beneficia *de Mensa* dicuntur, quæ perpetuò incorporata sunt Mensæ Episcopali, Capitulari, vel Abbatiali; per incorporationem factam *Mense*, intelligendo, factam *in eorum sustentationem*. Hæc beneficia *de Mensa* nunquam vacant, utpote constituta in sustentationem Prælaturæ, quæ nunquam moritur; sed Possessore defuncto, translato, vel amoto, juris dispositione Successori reservari debent; hinc Prælato mortuo consolidantur. *In Mensa*, hoc est, manent penes *Mensam*, juxta Gonzalez *cit. gloss. 5. §. 6. à n. 63.* & ideo in illis non datur negligentia in provisione; cùm beneficia, *nunquam vacantia*, provideri non soleant, *gloss. in Clem. 1. de suppl.* negligentia Prælatorum V. *de Mensa*; qua de causa beneficia *de Mensa* impetrari non possunt, utpote nunquam vacantia.

300 Demum *Patrimoniale* beneficium est, quod vi foundationis, de consensu Ordinarii, conferri debet natis, incolis, vel originariis ex tali familia, patria, civitate, Parochia, &c. Idem est, si hoc fieri debeat, vel vi statuti, vel constitutionis Synodalis, à Papa, vel Ordinario confirmatæ, vel etiam vi consuetudinis immemorialis. Tale beneficium, seu Ecclesia *Patrimonialis*, idem est, ac *Receptiva*, non habens certum numerum Beneficiatorum; *Irid. sess. 24. de reform. c. 18.* Et pro tali beneficio Episcopus solum examinat Provisum, ante immissionem in possessionem; sic Vivianus *cit. l. 1. c. 1. à num. 103.*

§. 10.

De beneficiis litigiosis, uniformibus, nominatis, & sub eodem testæ.

Beneficium *litigiosum*, seu *non pacificum* dicitur, super quo pendet lis, ut eâ pendente Ordinarius circa illud nihil disponere possit. *Clem. 1. §. si autem* Ut lite pendente. Hæc autem litis pendentia suspendit Ordinarii potestatem solum usque ad declarationem super litis eventus; sic Barbosa *ibidem n. 5.* Fit autem litigiosum. 1. per citationem partis legitime intimatam illi, cum tali expressione, quod ex ea potuerit instrui, super quo conveniatur. *Clem. 2. eodem. 2.* si per partem steterit, quò minus citatio ad ipsum perveniret. *cit. Clem. 2. & Barbosa ibidem n. 7; 3.* per citationem à competente Judice decretam, si per citandum stat, quòd ei citatio non intimetur. Not. autem, ut per citationem inducatur litis pendentia, requiri, quòd ea citatio emanaverit à Judice competente; nec istam pendentiam induci per citationem *nullam, & invalidam*, nisi tamen pars citata comparuerit, vel ad eam causam Procuratorem constituerit; Barbosa *incit. Clem. 2. n. 6.* nec induci per litem injustam, & calumniosam; ne detur occasio calumniandi; sic Vivianus *cit. n. 161.* nec, si unus litigantium cedat, vel decedat; nec posse ab Ordinario alium subrogari, ne lites multiplicentur, & superstiti fiat injuria; quo casu Papa hunc subrogat in locum defuncti juxta 18. regulam Cancellariæ, de subrogandis colligantibus; & ideo Papa liberè provide- re potest de beneficio juris patronatus, etiam Laicorum, quando beneficium est litigiosum, juxta Gonzalez *cit. gloss. 6. à n. 142.* Ex hoc colliges beneficium *non litigiosum*, seu *pacificum* esse, de vel super quo nulla lis pendet. Quando beneficium est litigiosum, potest Beneficiatus, qui in eo habet jus quæsitum, alteri colliganti, pro bono pacis aliquid temporale dare, ut liti cedat. sic Barbosa in *c. Nisi essent. 21. de præbend. n. 7.*

Beneficia *uniformia* sunt, quæ habent idem nomen, & instituta sunt ad eundem finem, officium, & munus, eodem prorsus tempore explendum; sic Piafecius in *Praxi Episcop. p. 2. c. 5. à 3. num. 73.* v.g. duo

K

Cano

Canonicatus, duæ Parochiæ : quæ verò diversum (ut Canonicatus, & Parochia) *difformia*. Quæ ultra nomen beneficii, *speciale nomen* habent (v.g. *Decanatus, Parochiæ &c.*) dicuntur *nominata*; quæ secus innominata denique *sub eodem recto* dicuntur non solum illa, quæ sunt in eadem Ecclesia principali, sed etiam in Capella, Cæmiterio, vel ambitu contiguo Ecclesiæ; non item ea, quæ sunt ita in Capella, vel Cæmiterio contiguo Ecclesiæ principali, sed extra septa illius; sic Garcia de beneficiis p. 1. c. 5. n. 259. Horum terminorum explicationem propterea hic referre, ac apponere volui, quia sæpius in dicendis occurret illorum mentio, ut legendis constet eorum significatio.

§. 11.

De beneficiis incompatibilibus.

303 **B**eneficium *Compatibile* dicitur, quod simul cum alio beneficio retineri libere, ac licite potest; hinc illud, quod de jure cum alio licite retineri non potest, *incompatibile* vocatur. Et ideo (ut not. Vivianus cit. à n. 164.) *incompatibilitas* beneficiorum, *est concursus, (seu pluralitas) beneficiorum in una persona, à jure reprobatus*. Ex his quedam sunt simpliciter incompatibilia, quorum scilicet natura est, ut ipso jure primum, seu quod prius habetur, vacet, adepto secundo; quando autem, adepto secundo, primum non vacat ipso jure, sed tantum illicitè retinetur absque dispensatione, & ideo unum eorum à Superiore tolli potest, dicuntur *incompatibilia secundum quid*.

304 Not. autem. 1. ex duplici capite nasci *incompatibilitatem* beneficiorum; primo, quando ex jure communi consuetudine, statuto, vel fundatione, requirunt personalem residentiam continuam, & administrationem in distinctis locis; secundo, quando unum eorum sufficit ad congruam, & decentem sustentationem Beneficiarii. Ratio porro prohibendi pluralitatem beneficiorum in eadem persona sine dispensatione, sumitur ex c. *Quia in tantum*. 6. h. t. ubi Alexander III. ita loquitur: quia in tantum quorundam processit *ambitio*, ut non duas, vel tres; sed plures Ecclesias perhibeantur habere, cum nec duabus possint *debitam provisionem impendere*: per Fratres, & Coe-

piscopos nostros hoc emendari precipimus, & de multitudine præbendarum, Canonibus inimica, quæ dissolutionis materiam, & evagationis inducit, certumque continet periculum animarum, eorum, qui Ecclesiis deservire valeant, indigentiam volumus sublevari. Similiter in jure veteri cautum erat, ut constat ex c. *Sanctorum dist.* 70. & causa 21. q. 1. per totum. Causas porro hujus prohibitionis, ex dict. c. 5. enumerat Panormitanus *ibid.* n. 2. ex quibus. 1. est, propter delictum ambitionis; 2. propter impotentiam, aut difficultatem pluribus serviendi; 3. quia inducit materiam dissolutionis tam in moribus, quam in vestibus; 4. quia causa vagandi licentiam, si Ecclesiæ sint in dissitis locis. 5. quia continet periculum animarum, nisi adsit legitima causa; qua deficiente nec dispensatio quidem relevat.

Deinde in c. *ad hæc*, 13. h. t. expressè dicitur, *omni rationi contrarium, ut unus Clericus, in una, vel diversis Ecclesiis, plures dignitates, vel personatus obtineat*; cum singula officia in Ecclesiis assiduitatem exigant personarum. Secundo, in c. *Præterea*, 14. eodem, de G. qui in tua, & Tolosana Ecclesia est Archidiaconus constitutus, & in utraque Ecclesia regulariter professus: Mandamus, inquit Pontifex, *quatenus eundem, altero, quem maluerit, Archidiaconatu, facias esse contentum*. Tertio, in c. *cum non*. 15. eodem, ibi: *cum non ignores, quoddam Ecclesia unius debeat esse Sacerdotis*; nos attendentes, non esse convenientes, *ut idem Presbyter locum habeat in duabus Ecclesiis*: mandamus, quatenus ipsum *beneficio, quod habet, facias manere contentum*; quod, si forte Archipresbyter, & Clerici alterius Ecclesiæ, in eum consenserint, eis nunc dissentientibus, cum ipsorum scandalo non debet locum in ipsa Ecclesia querere, vel habere.

Quarto, in c. *de multa*, 28. eodem statuitur. 1. quod habens *personatum*, vel *beneficium curatum*, si secundo tale recipit, vacet primum; si retinere contenderit, etiam secundo privabitur. Deinde, quod is, ad quem spectat beneficii curati collatio, licite conferat *statim*, cum institutus aliud recepit: & si intra sex menses non conferat, devolvatur ad